

ΜΑΘΕ – ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ

Στην σχολή
και στο μπάρκο

Ένας οδηγός για τα δικαιώματα
των νέων σπουδαστών των Ακαδημιών
Εμπορικού Ναυτικού.

2025

Συνάδελφε/ισα, η ΠΕΜΕΝ σε καλωσορίζει στην ΑΕΝ και σου εύχεται καλές σπουδές και καλές θάλασσες σ' αυτό το νέο σου ταξίδι

Η έκδοση που κρατάς στα χέρια σου, απευθύνεται σε σένα το νέο σπουδαστή και τη νέα σπουδάστρια στην Ακαδημία Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ), που προβληματίζεσαι:

- Για τις σπουδές και το μέλλον σου.
- Για τις συνθήκες εργασίας στο εκπαιδευτικό σου ταξίδι.
- Για το ποια είναι τα βασικά δικαιώματα ενός νέου και μιας νέας δοκίμου του εμπορικού ναυτικού.
- Για το τι μπορείς να κάνεις αν βρεθείς σε εμπόλεμη ζώνη.

Ως Πανελλήνια Ένωση Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού (ΠΕΜΕΝ) μέσα από την συγκεκριμένη έκδοση, φιλοδοξούμε να απαντήσουμε στους παραπάνω προβληματισμούς αναδεικνύοντας και το **τι μπορούμε να κάνουμε για να αλλάξουμε όσα δεν μας αρέσουν.**

Η πραγματικότητα για τους νέους σπουδαστές

Μπαίνοντας στην σχολή έχεις επιλέξει ένα επάγγελμα με αυξημένη υπευθυνότητα, που μπορεί να σε ταξιδέψει από άκρη σε άκρη της Γης, για να σταδιοδρομήσεις ως ναυτικός συνεχίζοντας τη μακρόχρονη παράδοση του τόπου μας.

Μια θάλασσα ευκαιριές VS η πραγματικότητα ενός δοκίμου

Από την πρώτη μέρα στην Ακαδημία, αλλά και μόλις πατήσεις το πόδι σου στο πλοίο, έρχεσαι αντιμέτωπος με κάτι παρόμοιο, σε έναν κλάδο που διαφημίζεται για τις ευκαιρίες του και για την πρωτοκαθεδρία του, τόσο Ευρωπαϊκά όσο και Διεθνώς, τα αυτονόητα δεν είναι δεδομένα.

Γιατί:

→ Τον 21ο αιώνα οι σχολές δεν διαθέτουν σύγχρονες λέσχες σίτισης, ορισμένες ούτε φοιτητική εστία

και ο εκπαιδευτικός εξοπλισμός δεν αντιστοιχεί με την τεχνολογική εξέλιξη του κλάδου... την ίδια ώρα που εμείς και οι γονείς μας δίνουμε ένα σκασμό λεφτά σε φόρους.

→ Ψάχνεις εταιρεία για εκπαιδευτικό ταξίδι, παρακαλώντας από πόρτα σε πόρτα στις εφοπλιστικές εταιρείες... την ίδια ώρα που η Ελληνική ναυτιλία διαθέτει σήμερα, πάνω από 5.500 εμπορικά πλοία και θα έπρεπε να εξασφαλίζεται η εύρεση μάρκου για όλους τους σπουδαστές.

→ Η εκπαίδευση στο πλοίο πραγματοποιείται δουλεύοντας ήλιο με ήλιο, για να βγούνε οι δουλειές, λόγω των μειωμένων οργανικών συνθέσεων (λιγότεροι για περισσότερες δουλειές) την ώρα που οι Έλληνες εφοπλιστές, σπάνε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο, τόσο σε κερδοφορία, όσο και σε νέες παραγγελίες πλοίων.

Η Θέση της ΠΕΜΕΝ για τη ναυτική εκπαίδευση

Με βάση τις δυνατότητες της εποχής μας και την ανάπτυξη του κλάδου της ναυτιλίας στην Ελλάδα, θεωρούμε ότι η ναυτική εκπαίδευση πρέπει να είναι:

- **Αποκλειστικά δημόσια και δωρεάν**, ώστε κάθε νέος και νέα να έχει πρόσβαση και να μπορεί να σπουδάσει ό,τι έχει επιλέξει, χωρίς να μπαίνουν οικονομικοί φραγμοί. Με στήριξη των σπουδαστών, παρέχοντας δωρεάν σίτιση και στέγαση ώστε οι σπουδαστές να πραγματοποιούν τις σπουδές τους απρόσκοπτα, χωρίς να χρειάζεται να δουλέψουν.
- **Ανώτατη**, με πτυχίο πανεπιστημιακού επιπέδου που θα εξασφαλίζει επαγγελματικά και μορφωτικά δικαιώματα.
- **Ενιαία και Σύγχρονη**, ώστε το περιεχόμενο που διδάσκεται και τα πρακτικά μέσα διδασκαλίας να αντικατοπτρίζουν την τεχνολογική εξέλιξη του κλάδου.

Η ΠΕΜΕΝ διαχρονικά διαφωνεί με τη διατήρηση της διοίκησης των ΑΕΝ από το λιμενικό σώμα. Η άποψη μας στηρίζεται στο γεγονός ότι οι ΑΕΝ είναι σχολές εκπαίδευσης, που προετοιμάζουν μηχανικούς και πλοιάρχους του εμπορικού ναυτικού και όχι στε-

λέχη των σωμάτων ασφαλείας.

Η διατήρηση του συγκεκριμένου Θεσμού είναι αναχρονιστική και με κατασταλτικό χαρακτήρα, χωρίς να προσφέρει ουσιαστικά στο εκπαιδευτικό περιεχόμενο των σχολών.

Τα δικαιώματά σου μέσα στη σχολή

Κάθε νέος και νέα που σπουδάζει στην ΑΕΝ έχει το δικαίωμα της ελευθερίας του λόγου, να εκφράζει δημόσια και χωρίς φόβο την άποψη του. Επιπλέον, έχεις προστασία απέναντι σε διακρίσεις όπως η ηλικία, το φύλο, το χρώμα, τα πολιτικά και θρησκευτικά πιστεύω, καθώς και το δικαίωμα της έκφρασης μέσα στο σωματείο και στο σπουδαστικό σύλλογο, αλλά και του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Επίσης, ο σπουδαστής/ρια της ΑΕΝ έχει δικαίωμα σε δωρεάν κοινωνική ασφάλιση στον Οίκο Ναύτου, που θα του εξασφαλίζει υγειονομική περίθαλψη (π.χ. ιατρικές εξετάσεις, νοσηλεία) κατά την διάρκεια της φοίτησης του στην σχολή.

Όπως στη ζωή και στη σχολή, έτσι και ο

Κάθε νέος εργαζόμενος, είτε απασχολείται μόνιμα, είτε κατά τη διάρκεια πρακτικής, έχει κατοχυρωμένα εργασιακά δικαιώματα. Τα δικαιώματα κάθε εργαζόμενου, όπως και του σπουδαστή της AEN στο πλοίο, καθορίζονται από τη σύμβαση εργασίας.

Τι είναι η σύμβαση εργασίας;

Η σύμβαση εργασίας ή ναυτολόγησης είναι μια γραπτή νομική συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου, με την οποία ο εργαζόμενος αναλαμβάνει να παρέχει την εργασία του με βάση τις ισχύουσες Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας (ΣΣΕ) που του κατοχυρώνουν συγκεκριμένα δικαιώματα και ο εργοδότης δεσμεύεται να τα εξασφαλίζει, μαζί με την καταβολή της αντίστοιχης αμοιβής.

Βρες εδώ το σύνολο των Συλλογικών συμβάσεων εργασίας στη ναυτιλία.

Υπάρχει σύμβαση εργασίας για το εκπαιδευτικό ταξίδι;

Για τα εκπαιδευτικά ταξίδια, η ναυτολόγηση των εκπαιδευόμενων σπουδαστών γίνεται με την εποπτεία του Υ.ΝΑ.Ν.Π. και οι εφοπιστικές ενώσεις υποχρεούνται να εξασφαλίζουν τον απαιτούμενο αριθμό πλοίων και να δέχονται τους σπουδαστές που αποστέλλονται από τις AEN για ναυτολόγηση.

Όλοι οι όροι περιγράφονται από το ΠΔ 251/1999, Δες εδώ...

Scan me!

Ήξερες ότι...

- Με το ν.4150/2013 άρθρο 23 υπάρχει «Γραφείο σταδιοδρομίας στις AEN το οποίο επικοινωνεί με τις ναυτιλιακές εταιρίες, προκειμένου να διασφαλίσει την αντικειμενικότητα και διαφάνεια της ναυτολόγησης.
- Οι σπουδαστές έχουν το δικαίωμα να διαμένουν σε καμπίνα δοκιμών ή αξιωματικών της ειδικότητάς τους. Ο σπουδαστής και η σπουδάστρια υπογράφουν με τη ναυτιλιακή εταιρία σύμβαση ναυτολόγησης, που καθορίζει το σύνολο των όρων εργασίας, μεταξύ άλλων τα παρακάτω:

• Καθήκοντα του δόκιμου σπουδαστή/στριας

Για τον εκπαιδευόμενο/η απαγορεύεται απολύτως η ανάθεση οποιασδήποτε υπεύθυνης εργασίας μηχανής ή γέφυρας/καταστρώματος. Συμμετέχει σε όλες τις εργασίες, όπως και στις φυλακές-βάρδιες, ως βοηθός του αξιωματικού φυλακής. Τέλος, για την επίλυση οποιασδήποτε τεχνικής - ναυτικής φύσεως απορία, απευθύνεται στους αντίστοιχους αξιωματικούς. Αυτοί υποχρεούνται να παρέχουν κάθε χρήσιμη διευκρίνιση για την πληρέστερη δυνατότητα κατάρτισής του.

• Ωράριο

Οι κανονικές ώρες εργασίας ορίζονται για όλο το πλήρωμα σε 40 ώρες την εβδομάδα, στο λιμάνι και

Scan me!

ΣΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ Έχεις Δικαιώματα

κατά το ταξίδι, δηλαδή 8 ώρες κάθε ημέρα από τη Δευτέρα μέχρι και την Παρασκευή. Για οποιαδήποτε εργασία πέραν του 8ώρου προβλέπονται υπερωριακές αμοιβές.

Για τις αργίες των ναυτικών δες εδώ.

Scan me!

• Μισθό του Δόκιμου

Ο εκπαιδευόμενος/η έχει κανονικά μισθό. Ο **Βασικός μισθός** για τους δόκιμους καθορίζεται από την αντίστοιχη ΣΣΕ ανάλογα την κατηγορία πλοίων.

Ο βασικός μισθός όπως και τα επιδόματα αντιστοιχούν σε εργασία 8 ώρες την ημέρα, Δευτέρα έως Παρασκευή, 40 ώρες την εβδομάδα. Για εργασίες μετά τις 40 ώρες καθώς και για ειδικές εργασίες συντήρησης μηχανημάτων προβλέπονται υπερωρίες, σύμφωνα με τις αντίστοιχες συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Έξοδα «ηροετοιμασίας» δοκίμου

Τα έξοδα του σπουδαστή/στριας (δόκιμος) που αφορούν την προετοιμασία πριν την επιβίβαση στο πλοίο, όπως τα έξοδα υγειονομικής εξέτασης, για την κάρτα υγείας και τα εισιτήρια προς το λιμάνι ναυτολόγησης, **καλύπτονται από τη ναυτιλιακή εταιρία**. Αντίστοιχα, το ίδιο ισχύει και για τα έξοδα επαναπατρισμού μετά τη λήξη της σύμβασης εργασίας. Σε περίπτωση ατυχήματος του ναυτικού κατά τη διάρκεια του ταξιδιού από και προς το πλοίο, η υγειονομική περίθαλψη καλύπτεται από τη ναυτιλιακή εταιρία.

Σημαντική σημείωση: Πριν ξεκινήσεις το εκπαιδευτικό σου ταξίδι διάβασε τους όρους της σύμβασης εργασίας, να αναγράφεται με βάση τη ΣΣΕ και για επίλυση διαφορών αρμόδια είναι τα δικαστήρια Πειραιά. Πριν την αναχώρηση για το πλοίο πέρασε από το σωματείο σου για να λάβεις σημείωμα ναυτολόγησης (ανεξάρτητα αν είσαι μέλος ή όχι) ώστε να αποδεικνύεται ότι βρισκόσαι σε ναυτική αποστολή.

Λύση της σύμβασης ναυτολόγησης

Όπως σε κάθε επάγγελμα, έτσι και στον κλάδο μας, η σύμβαση εργασίας μπορεί να λυθεί από τη ναυτιλιακή εταιρία, από τον ίδιο τον εργαζόμενο, έπειτα από συμφωνία και των δύο, ή και για ιδιαίτερους λόγους π.χ ασθένεια, ατύχημα.

Ο ναυτικός δικαιούται **αποζημίωση** στις παρακάτω περιπτώσεις που ενδεικτικά αναφέρονται:

1. Απώλειας του πλοίου π.χ ναυάγιο.
2. Αλλαγής της Ελληνικής σημαίας.
3. Πώληση του πλοίου.
4. Κατάσχεση του πλοίου.
5. Ανικανότητα του πλοίου προς πλου.

Η **αποζημίωση** καθορίζεται στα 15 ημερομίσθια για απόλυση στην Ελλάδα, 30 στην Ευρώπη, στη Μεσόγειο, στον Εύξεινο Πόντο και στην Ερυθρά και τριπλασιάζεται (δλδ, 45 ημερομίσθια) όταν πρόκειται για οποιονδήποτε άλλο λιμμένα.

Ασφαλιστική και υγειονομική κάλυψη κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού ταξιδιού

Σε περίπτωση ασθένειας, μέχρι 4 μήνες μετά την απόλυση δικαιούσαι μισθό ασθενείας και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Μετά τους 4 μήνες, η κάλυψη της ασθένειας γίνεται από τον Οίκο Ναύτου. Επιπρόσθετα, για ένα μήνα μετά την απόλυση καλύπτει ιατροφαρμακευτικά από την εφοπλιστική εταιρία. Τέλος σε περίπτωση ατυχήματος δικαιούσαι μέχρι και 4 μήνες μισθό ασθενείας και μισθό ατυχήματος, από την πρώτη μέρα έως και την αποκατάσταση σου.

Κι αν βρεθώ σε εμπορεύσιμη ζώνη τι μπορώ να κάνω;

Οι θαλάσσιες ρότες και οι εμπορικοί δρόμοι διέρχονται από δεκάδες περιοχές που μαίνονται ανοιχτές συγκρούσεις και πόλεμοι, όπως η Μαύρη Θάλασσα, η Λωριδα της Γάζας, η Ερυθρά Θάλασσα και ο Περσικός κόλπος.

Μάθε κι αυτό

Η πρόσφατη πείρα μας έχει διδάξει ότι τα εμπορικά πλοία αποτελούν συχνά στόχο αντιποίνων, όπως τα εκατοντάδες πλοία που χτυπήθηκαν από τους Χούθι, αλλά και στρατιωτικών στόχων όπως τα πλοία που καταλήφθηκαν με ένοπλο ρεσάλτο. Τέτοιο παράδειγμα αποτελεί και το δεξαμενόπλοιο ST Nikolas, στο οποίο επέβαινε και δόκιμος σπουδαστής που πραγματοποιούσε το εκπαιδευτικό του ταξίδι.

Στη σύγχρονη πραγματικότητα, σε ένα κόσμο που φλέγεται, ως νέοι και νέες ναυτικοί είναι πολύ πιθανό να έρθουμε πρόσωπο με πρόσωπο, με τις πραγματικές επιπτώσεις του πολέμου. Σε μια τέτοια περίπτωση δεν θα πρέπει να θέσουμε τη ζωή μας σε κίνδυνο. Ζητάμε τον επαναπατρισμό μας.

Για το λόγο αυτό η ΠΕΜΕΝ ζητά να χαρακτηριστούν ως εμπόλεμες ζώνες όλες οι περιοχές που μαίνονται ενεργά πολεμικά μέτωπα ώστε να δικαιούμαστε:

- Έγκαιρη ενημέρωση σε περίπτωση που προσεγγίζουμε σε εμπόλεμη ζώνη
- Ασφαλή επαναπατρισμό, ανεξάρτητα της χρονικής διάρκειας της σύμβασης και χωρίς καμία δική μας οικονομική επιβάρυνση.

Μάθε ότι...

Ως εμπόλεμες ζώνες είχαν κατοχυρωθεί τα λιμάνια του περσικού κόλπου κατά την περίοδο του Πολέμου IPAN – IPAK τη δεκαετία του '80.

Κανένας νέος και νέα που δουλεύει σε πλοίο δεν πρέπει να διακινδυνεύσει την σωματική και ψυχολογική του ακεραιότητα, με τον πλου σε εμπόλεμες ζώνες. Γι' αυτό το λόγο, σε περίπτωση που κάποιος/α κληθεί να πλεύσει εντός περιοχών που μαίνονται ένοπλες συγκρούσεις, είναι σημαντικό να έρθει σε επαφή με την ΠΕΜΕΝ ώστε να διασφαλιστεί το δικαίωμά του στον ασφαλή επαναπατρισμό.

Για τη νέα σπουδάστρια

Η ΠΕΜΕΝ ενθαρρύνει τις νέες ναυτικούς να αναλαμβάνουν πρωταγωνιστικό ρόλο στα πλοία και να παλεύουν στο πλάι με το σωματείο τους, ώστε να καταχωρηθούν στις συμβάσεις εργασίας, όλα εκείνα τα θεσμικά δικαιώματα, που αφορούν τη μητρότητα και τη στήριξη της μητέρας ναυτικού.

Σήμερα, με σταθερά βήματα, οι νέες που ακολουθούν το ναυτικό επάγγελμα αυξάνονται. Κάθε γυναίκα που σπουδάζει στην ΑΕΝ πρέπει να γνωρίζει ότι κατά τη διάρκεια του εκπαιδευτικού της ταξιδιού, δεν στερείται κανένα από τα δικαιώματα που προβλέπονται από τη σύμβαση εργασίας και για έναν άντρα ναυτικό. Τα δύο φύλα είναι, και πρέπει να αναγνωρίζονται ως ισότιμα μέσα στο χώρο εργασίας, όπως το πλοίο και κανένας ανεξαρτήτως βαθμού, δεν έχει το δικαίωμα να το καταπατάει. Για τις γυναίκες δοκίμους, πρέπει να εξασφαλίζεται, με ευθύνη της πλοιοκτήτριας εταιρείας, η παροχή όλων των απαραίτητων ειδών υγιεινής και φαρμάκων, που αφορούν τις ιδιαίτερες ανάγκες τους.

Όλες οι σπουδάστριες θα πρέπει να γνωρίζουν ότι ΔΕΝ είναι μόνες τους. Η ΠΕΜΕΝ θα είναι πάντα δίπλα τους, ώστε να τις βοηθήσει σε περίπτωση που δεχθούν οποιαδήποτε καταπάτηση των δικαιωμάτων τους ή παρενόχληση, και να μην διστάζουν να επικοινωνήσουν με το σωματείο.

Ο Δρόμος για καλύτερες σπουδές και συνθήκες εργασίας, περνάει μέσα από τα σωματεία μας και τους συλλόγους σπουδαστών

Η μακρόχρονη πορεία του ναυτεργατικού κινήματος μας έχει διδάξει ότι, μόνο μέσα από το συλλογικό αγώνα και την οργανωμένη διεκδίκηση, οι εργαζόμενοι στα πλοία έχουμε εξασφαλίσει τα δικαιώματά μας.

Από το 1943 η Ομοσπονδία Ελληνικών Ναυτεργατικών Οργανώσεων (ΟΕΝΟ) που συμμετείχε και η ΠΕΜΕΝ, υπέγραψε την πρώτη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ) στον κλάδο, μέσα στην πυρά του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κατοχυρώνοντας μια σειρά από εργασιακά δικαιώματα για τους ναυτικούς.

Μέχρι και τους αγώνες του σήμερα, με τις μεγαλειώδεις απεργίες των ναυτεργατών στην Ελλάδα, ακόμα και με πολιτικές επιστратεύσεις το 2002, 2006, 2010 και το 2013, οι ναυτεργάτες δεν το έβαλαν κάτω παρά τις απειλές, την καταστολή κατακτώντας συλλογικές συμβάσεις με καλύτερους όρους εργασίας.

Αλλά και με την πείρα του Δεκεμβρη του 2023, όπου οι σπουδαστές των ΑΕΝ πανελλαδικά, μέσα από τους συλλόγους τους, με πορείες, κινητοποιήσεις και υπομνήματα, έβαλαν στον πάγο την πρόταση του Ιδρύματος Ευγενίδη, που προέβλεπε την εξίσωση του πτυχίου των ΑΕΝ με το επίπεδο 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) δηλαδή αντίστοιχα των ΙΕΚ. Αντλούμε πείρα και δύναμη από την ιστορία μας, με μαχητική αισιοδοξία, με πίστη στους νέους ναυτικούς και με γνώση, θα σχεδιάσουμε «παρέα» τους αγώνες και τις νίκες του μέλλοντος.

Ιστορική αναδρομή Π Ε Μ Ε Ν

Η ΠΕΜΕΝ ιδρύθηκε από Μηχανικούς του εμπορικού ναυτικού το 1901 στον Πειραιά, για να διεκδικήσουν συλλογικά καλύτερους όρους αμοιβής και συνθήκες εργασίας. Από τα πρώτα της βήματα, ασχολήθηκε ενεργά με τη ναυτική εκπαίδευση, αναγνωρίζοντας πάντα ότι αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά εφόδια στην εργασιακή ζωή του ναυτικού. Γι' αυτό το λόγο, κατά το έτος ίδρυσης της, δημιουργεί και την **1η πανελλαδικά σχολή Μηχανικών** με την επωνυμία «Προμηθέας». Η σχολή αυτή, εισάγει τη διαδοχική ναυτολόγηση, ταυτόχρονα με την εκπαίδευση και θέτει πλαίσιο αιτημάτων για την προστασία της ζωής στα πλοία. Με τη μετέπειτα ίδρυση των ΑΔΣΕΝ και πλέον ΑΕΝ, το σωματείο μας βρίσκεται σταθερά δίπλα στην πάλη των σπουδαστών, για σύγχρονες, αποκλειστικά δημόσιες και δωρεάν ναυτικές σπουδές.

Στοιχεία επικοινωνίας ΠΕΜΕΝ

Μπουμπουλίνας 21, Πειραιάς, Τ.Κ. 185 35

Τηλ. 210 4115260

E-Mails: info@pemen.gr / pemen-1901@pemen.gr

Site: <https://new.pemen.gr/>